

Evidencijski broj / Article ID: 8468073
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section: Naslovnica

RAZGOVOR Jasna OMEJEC,
Predsjednica Ustavnog suda
Republike Hrvatske

Str. 6

**Način izbora sudaca
Ustavnog suda
trebao bi se izmijeniti**

JASNA OMEJEC Predsjednica Ustavnog suda Republike Hrvatske

Uloga Ustavnog suda je nezamjenjiva

Važnost rada Ustavnog suda je neprocjenjiva - i za sigurnost objektivnog pravnog poretka, i za očuvanje demokratskih vrijednosti i za zaštitu svakoga građanina

Vlado RAJIĆ

Najavljujući skore odluke o zakonitosti odluka lokalnih samouprava o naplati parkinga, zakonitosti odredaba Zakona o odgovornosti za štetu nastalu od terorističkih akata i javnih demonstracija, kao i o Vatikanskom ugovoru, odnosno uvođenju vjeronauka u škole, Ustavni sud je pokazao namjeru da se bavi »tvrdim temama«. Ima li to sudište snage i ustavne podloge za takav »dugi marš« na neustavnost i nezakonje, razgovarali smo s predsjednicom Suda Jasnom Omejec.

■ **Tko je zapravo vrh pravosudne vlasti? Ustavni sud je nedavno u nekoliko odluka vrlo oštro ocijenio odluke nacionalnih sudova. Nije li to prijemor u nadležnostima?**

- Činjenica jest da javnost, ali i mediji, pa čak i državna tijela, još ne razlikuju Ustavni sud od redovnog sudstva. Na sreću, nema prijepora u nadležnostima, samo je potrebno znanje o ustrojstvu državne vlasti i o ulozi Ustavnog suda u kontroli te vlasti.

■ **Možete li to objasniti?**

- Ustavni sud nije dio sudstva, on nije nikakav redovni sud višeg ili najvišeg stupnja. To znači da Ustavni sud »ne sudi«. On ne presuđuje o pravima i obvezama stranaka u sporu niti presuđuje o nečijoj krivnji za kazneno djelo. To rade redovni sudovi na čelu s Vrhovnim sudom. Njihova je zadaća da tumače i primjenjuju domaće i ratificirano međunarodno pravo. Uloga Ustavnog suda ograničena je na ispitivanje jesu li posljedice takvog tumačenja, odnosno primjene prava suglasne s Ustavom, odnosno poštuju li sudska presuda ljudska prava koja su zajamčena Ustavom, a koja su iznad svih zakona. Dakle, sudac Ustavnog suda »ne sudi«, pa nije nužno da ima pravosudni ispit. U nekim europskim zemljama sudac ustavnog suda čak ne mora biti ni pravnik.

■ **Koliko stav Ustavnog suda utječe na praksu kada ima važnih odluka Ustavnog suda koje se ne poštuju?**

RAJKO ŠOBAT

VATIKANSKI UGOVORI Ispitati ustavnu osnovu

■ **Što će se dogoditi kada jednog dana Ustavni sud odluči o Vatikanskim ugovorima?**

- U Ustavnom sudu ima puno predmeta iste ili čak više razine osjetljivosti od ovoga koji spominjete. Ustavni sud i postoji da bi rješavao upravo takve predmete, da bi političku volju zakonodavca podvodio pod pravo i pod ustavnopravne zahtjeve. Što se tiče Vatikanskih ugovora, Ustavni sud prethodno mora ispitati ima li uopće ustavnu osnovu da se bavi kontrolom međunarodnih ugovora koji su već ratificirani. Rasprava o tome predstoji.

prihvatio je inicijativu i Slovenija kreće prema promjenama ustava u dijelu koji se odnosi na njihov ustavni sud.

■ **Nekad se čini da vas kao predsjednicu Ustavnog suda najviše poštuje državni protokol. Malo dalje od protokola se na instituciju odmahuje rukom...**

- Čak ni službeni protokol često ne zna da je Ustavni sud »četvrta« državna vlast koja, osim sudova, kontrolira i predsjednika države, i Hrvatski sabor, i Vladu, i jedinice lokalne samouprave i svu javnu vlast. Upravo je smiješno koliko me puta na nekim službenim zbivanjima na kojima sam prisutna pozdrave kao predsjednicu Vrhovnog suda, pa malo Upravnog suda, a još je nevjerojatnije kada se utvrdi da za instituciju Ustavnog suda nema mjesta u prvim redovima. Ma koliko meni na osobnoj razini takve pogreške mogu biti zabavne, tužna je činjenica da tijela države ne znaju hijerarhiju svojih institucija. Slično je i s medijima. Na njima je i teret i odgovornost objektivnog izvješćivanja javnosti o Ustavnom sudu. No, to pretpostavlja dobro poznavanje uloge Ustavnog suda u državi i društvu. Ono, na žalost, nije najbolje.

■ **Nezabilježeni su primjeri posljednjeg popunjavanja suda, okrnjenog sastava koji je mjesecima radio sa smanjenim brojem sudaca.**

- U svim je demokratskim društvima izbor sudaca Ustavnog suda tema širokih i često žestokih rasprava, jer je taj izbor silno važan državnopravni čin. Stoga se mišljenja o osobama koje su najpogodnije za obavljanje te važne državnopravne funkcije u jednom demokratskom društvu mogu znatno razlikovati. Bilo bi zabrinjavajuće da je suprotno. Ipak, slažem se da bi se način izbora sudaca Ustavnog suda trebao izmijeniti, čime bi se smanjila i mogućnost da suci ne budu izabrani tek mjesecima nakon što mjesta na Sudu ostanu ispražnjena.

■ **Kakva je perspektiva ustavnog sudovanja u Hrvatskoj?**

- Ne treba sumnjati u potrebu postojanja Ustavnog suda u Hrvatskoj. Njegova je uloga nezamjenjiva, a važnost njegova rada neprocjenjiva - i za sigurnost objektivnog pravnog poretka, i za očuvanje demokratskih vrijednosti i za zaštitu svakoga građanina. Problem se svodi samo na usklađivanje njegovih nadležnosti s današnjim potrebama hrvatskog društva i države.

- Država u pravilu bez pogovora izvršava odluke Ustavnog suda. Postoje, čini mi se, samo dva slučaja u kojima se još čeka da nadležna tijela postupe po nalogu Ustavnog suda. Naravno, zanemariv broj ne ispričava nepostupanje države u tim slučajevima.

■ **Spomenuli ste da bi se neke stvari u Ustavnom zakonu o Ustavnom sudu trebale mijenjati. Može li se to dogoditi bez promjena u Ustavu?**

- Teško da bi se postigli željeni ciljevi bez promjene Ustava u dijelu koji uređuje ustavno sudovanje. To pokazuje i primjer Slovenije. Predsjednik Danilo Türk, shvativši u kakvim je problemima njihovo ustavno sudstvo, obratio se u travnju ove godine slovenskom parlamentu samo zbog položaja ustavnog suda Slovenije. Türk je tražio placet za promjenu slovenskog ustava kako bi ustavni sud mogao odgovoriti zahtjevima novog doba. Slovenski parlament

1 RAZLIKE
Javnost, ali i mediji, pa čak i državna tijela još ne razlikuju Ustavni sud od redovnog sudstva

2 ULOGA
Uloga Ustavnog suda ograničena je na ispitivanje jesu li posljedice primjene prava suglasne s Ustavom, odnosno poštuju li sudska presuda ljudska prava koja su zajamčena Ustavom

3 IZMJENE
Način izbora sudaca Ustavnog suda trebao bi se izmijeniti, čime bi se smanjila i mogućnost da suci ne budu izabrani tek mjesecima nakon što mjesta na Sudu ostanu prazna